

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ «УПРАВЛІННЯ АНТИКРИЗОВОЮ ДІЯЛЬНІСТЮ ПІДПРИЄМСТВА»

Лектор курсу		Воскобоева Олена Володимирівна кандидат економічних наук, доцент, професор кафедри економіки		Контактна інформація лектора (e-mail), сторінка курсу в Moodle		e-mail: yoskoboevaelena1959@gmail.com сторінка курсу в Moodle – http://dl.dut.edu.ua/course/view.php?id=1014	
Галузь знань		05 «Соціальні та поведінкові науки»		Рівень вищої освіти		магістр	
Спеціальність		051 «Економіка»		Семестр		9	
Освітня програма		«Економіка»		Тип дисципліни		Вибіркова	
Обсяг:	Кредитів ECTS	Годин	За видами занять:				
			Лекцій	Семінарських занять	Практичних занять	Лабораторних занять	Самостійна підготовка
	5	150	24	-	24	-	102

АНОТАЦІЯ КУРСУ

Мета курсу:	формування теоретичних, методичних і практичних навичок і підходів до оцінки і управління вартістю підприємства в сучасних умовах						
Компетентності відповідно до освітньої програми							
Soft- skills / Загальні компетентності (ЗК)				Hard-skills / Спеціальні компетентності (СК)			
ЗК1. Здатність генерувати нові ідеї (креативність).				СК7. Здатність обґрунтовувати управлінські рішення щодо ефективного розвитку суб'єктів господарювання. СК8. Здатність оцінювати можливі ризики, соціально-економічні наслідки управлінських рішень.			
Програмні результати навчання (ПРН)							
ПРН9. Приймати ефективні рішення за невизначених умов і вимог, що потребують застосування нових підходів, досліджень та економіко-математичного моделювання та прогнозування.							
ПРН12. Обґрунтовувати управлінські рішення щодо ефективного розвитку суб'єктів господарювання, враховуючи цілі, ресурси, обмеження та ризики.							

ОРГАНІЗАЦІЯ НАВЧАННЯ

Тема, опис теми	Вид заняття	Оцінювання за тему	Форми і методи навчання/питання до самостійної роботи
Розділ 1 «ТЕОРЕТИЧНІ ОСНОВИ АНТИКРИЗОВОГО УПРАВЛІННЯ ПІДПРИЄМСТВОМ»			
Тема 1. Предмет, методологія і завдання вивчення антикризового управління підприємством Знати: сутність, класифікацію, завдання вивчення антикризового управління. Вміти: розрізняти кризи економічного, фінансового, соціального, комунікативного, правового і іншого характеру в діяльності підприємства. Формування компетенцій: ЗК 1, СК 7, СК 8 Результати навчання: ПРН 9, ПРН 12	Лекція 1	6,5*	Лекція-візуалізація
	Практичне заняття 1		Усне опитування, тестування, навчальна дискусія.

<u>Рекомендовані джерела: 4-8.</u>			
<p>Тема 2. Економічні теорії виникнення та поширення фінансових та економічних криз Знати: теорії життєвого циклу підприємства: виникнення та роль в економічній науці Вміти: застосовувати стадії життєвого циклу та закономірності їх перебігу Формування компетенцій:ЗК 1, СК 7, СК 8 Результати навчання: ПРН 9,ПРН 12 Рекомендовані джерела: 4-8.</p>	Лекція 2	6,5*	Лекція-візуалізація, експрес-опитування студентів
	Практичне заняття 2		Усне опитування, тестування, навчальна дискусія, обговорення ситуаційного завдання.
<p>Тема 3. Причини виникнення кризи підприємств України та форми її проявлення Знати: причини та наслідки виникнення кризових явищ і ситуацій. Вміти: аналізувати причини виникнення та наслідки світових економічних криз. Формування компетенцій:ЗК 1, СК 7, СК 8 Результати навчання: ПРН 9,ПРН 12 Рекомендовані джерела: 4-8.</p>	Лекція 3	6,5*	Лекція-візуалізація, експрес-опитування студентів
	Практичне заняття 3		Усне опитування, тестування, навчальна дискусія, обговорення ситуаційного завдання
<p>Тема 4. Прояви кризи на мікрорівні Знати: циклічність кризових явищ та фази циклу економічного розвитку. Вміти: формувати ефективну систему аналітичного діагностування ризику, негативного впливу та наслідків дестабілізуючих внутрішніх і зовнішніх факторів середовища підприємства; Формування компетенцій:ЗК 1, СК 7, СК 8 Результати навчання: ПРН 9,ПРН 12 Рекомендовані джерела: 4-8.</p>	Лекція 4	6,5*	Лекція-візуалізація, експрес-опитування студентів
	Практичне заняття 4		Усне опитування, тестування, навчальна дискусія, обговорення ситуаційного завдання
<p>Тема 5. Правове забезпечення антикризового управління підприємствами в Україні та за кордоном Знати: правові основи з питань неплатоспроможності і банкрутства: сутність, етапи розвитку, сучасне забезпечення. Вміти: обґрунтовувати судові процедури, що застосовуються до боржника. Формування компетенцій:ЗК 1, СК 7, СК 8 Результати навчання: ПРН 9,ПРН 12 Рекомендовані джерела: 1-8.</p>	Лекція 5	6,5*	Лекція-візуалізація, експрес-опитування студентів
	Практичне заняття 5		Усне опитування, тестування, проведення модульного контролю № 1 «Теоретичні засади антикризового управління підприємством»
<p>Тема 1. Предмет, методологія і завдання вивчення антикризового управління підприємством Тема 2. Економічні теорії виникнення та поширення фінансових та економічних криз</p>	Самостійна робота		<p>1. Сутність та особливості перебігу циклів у розвитку підприємства. 2. Виникнення криз мікроекономічного генезу на прикладі підприємства.</p>

<p>Тема 3. Причини виникнення кризи підприємств України та форми її проявлення</p> <p>Тема 4. Прояви кризи на мікрорівні</p> <p>Тема 5. Правове забезпечення антикризового управління підприємствами в Україні та за кордоном</p>			<p>3. Теорії та стадії життєвого циклу підприємства.</p> <p>4. Основні ідеї Й. Адізеса з питань антикризового управління підприємством.</p> <p>5. Найбільш поширені ідеї щодо закономірностей економічного розвитку підприємства та виникнення криз.</p> <p>6. Розвиток наукової думки з антикризового управління підприємством з 1960-х рр. ХХ ст. по теперішній час.</p>
Розділ 2 «ОРГАНІЗАЦІЙНО-ЕКОНОМІЧНИЙ МЕХАНІЗМ АНТИКРИЗОВОГО УПРАВЛІННЯ ПІДПРИЄМСТВОМ»			
<p>Тема 6. Методологічні та організаційні основи антикризового управління підприємством.</p> <p>Знати: сутність та особливості антикризового управління підприємством</p> <p>Вміти: розробляти алгоритм реалізації прийнятого антикризового управлінського рішення та спроможність оцінити ефективність його реалізації</p> <p>Формування компетенцій:ЗК 1, СК 7, СК 8</p> <p>Результати навчання: ПРН 9, ПРН 12</p> <p>Рекомендовані джерела: 4-8.</p>	Лекція 6	8,5*	Лекція-візуалізація, експрес-опитування студентів
	Практичне заняття 6		Тестування, навчальна дискусія, вирішення практичних задач
<p>Тема 7. Діагностика банкрутства</p> <p>Знати: методичний інструментарій прогнозування банкрутства підприємства</p> <p>Вміти: здійснювати прогнозування ймовірності банкрутства підприємства</p> <p>Формування компетенцій:ЗК 1, СК 7, СК 8</p> <p>Результати навчання: ПРН 9, ПРН 12</p> <p>Рекомендовані джерела: 4-8.</p>	Лекція 7	8,5*	Лекція-візуалізація, експрес-опитування студентів
	Практичне заняття 7		Тестування, навчальна дискусія, вирішення практичних задач
	Лекція 8		Лекція-візуалізація, експрес-опитування студентів
	Практичне заняття 8		Навчальна дискусія, вирішення практичних задач
<p>Тема 8. Фінансова санація неспроможних підприємств</p> <p>Знати: сутність, мету і зміст санації та нормативне забезпечення процесів санації</p> <p>Вміти: обґрунтовувати інформацію щодо ідей вирішення кризових ситуацій;</p> <p>Формування компетенцій:ЗК 1, СК 7, СК 8</p> <p>Результати навчання: ПРН 9, ПРН 12</p> <p>Рекомендовані джерела: 4-8.</p>	Лекція 9	8,5*	Лекція-візуалізація, експрес-опитування студентів
	Практичне заняття 9		Тестування, навчальна дискусія, вирішення практичних задач
	Лекція 10		Лекція-візуалізація, експрес-опитування студентів
	Практичне заняття 10		Навчальна дискусія, вирішення практичних задач

<p>Тема 9. Стратегія реструктуризації в процесі антикризового управління Знати: сутність, компоненти та методичні засади оцінювання реструктуризаційного потенціалу підприємства; Вміти: забезпечувати своєчасну реструктуризацію підприємства Формування компетенцій:ЗК 1, СК 7, СК 8 Результати навчання: ПРН 9,ПРН 12 Рекомендовані джерела: 4-8.</p>	Лекція 11	8,5*	Лекція-візуалізація, експрес-опитування студентів
Практичне заняття 11	Тестування, навчальна дискусія, вирішення практичних задач		
<p>Тема 10. Організаційно-економічні заходи антикризового управління підприємством Знати: сутнісні ознаки та особливості економічного обґрунтування і практичної реалізації окремих антикризових заходів Вміти: запроваджувати організаційно-економічні заходи щодо антикризового управління; Формування компетенцій:ЗК 1, СК 7, СК 8 Результати навчання: ПРН 9,ПРН 12 Рекомендовані джерела: 4-8.</p>	Лекція 12		Лекція-візуалізація, експрес-опитування студентів
Практичне заняття 12	Тестування, навчальна дискусія, проведення модульного контролю № 2 «Організаційно-економічний механізм антикризового управління підприємством»		
<p>Тема 6. Методологічні та організаційні основи антикризового управління підприємством Тема 7. Діагностика банкрутства Тема 8. Фінансова санація неспроможних підприємств Тема 9. Стратегія реструктуризації в процесі антикризового управління Тема 10. Організаційно-економічні заходи антикризового управління підприємством</p>	Самостійна робота		<ol style="list-style-type: none"> 1. Визначити рівень та перспективи зміни платоспроможності підприємства на підставі даних бухгалтерського балансу (на прикладі більшого підприємства). 2. Систематизувати оціночні показники для поглибленого аналізу фінансового господарського стану неплатоспроможних підприємств та організацій. 3. Здійснити групування показників для визначення інвестиційно-привабливих підприємств. Оцінити стан інвестиційної привабливості на прикладі підприємства. 4. Вивчити основні дискримінантні функції для оцінювання ймовірності банкрутства підприємства. 5. Запропонувати засади удосконалення однієї (на вибір) дискримінантної моделі з оцінювання ймовірності банкрутства. Дослідити наявний досвід реструктуризації промислових підприємств в Україні.

			<p>6. Вивчити основні схеми реструктуризації. Виявити послідовність проведення реструктуризації.</p> <p>7. Здійснити класифікацію видів по об'єктах реструктуризації, по способах проведення; сферах впливу і з точки зору фінансового стану об'єкта реструктуризації.</p> <p>8. Охарактеризувати реорганізацію підприємства як спеціальна форма реструктуризації.</p> <p>9. Вивчити ринок злиття і поглинання в Україні і в світі.</p> <p>10. Дослідити поділ і виділення як форми реорганізації. З'ясувати їх суть, механізми реалізації, переваги і недоліки.</p> <p>11. Визначити оптимальну форму реструктуризації на прикладі підприємства.</p> <p>12. Вивчити методичні засади оцінювання варіантів реструктуризації.</p>
--	--	--	--

МАТЕРІАЛЬНО-ТЕХНІЧНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ДИСЦИПЛІНИ

- Комп'ютери с програмним забезпеченням для виконання практичних робіт:
- Microsoft PowerPoint – візуалізація даних
- Мультимедійний проектор, маркерна дошка і екран;

ІНФОРМАЦІЙНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ДИСЦИПЛІНИ

1. Господарський кодекс України від 16.01.2003 р. № 436-IV / [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/436-15>
2. Закон України “Про відновлення платоспроможності боржника або визнання його банкрутом” від 14.05.92 №2343-ХІІ (зі змінами і доповненнями) // Сайт Верховної Ради України. Розділ «Законодавство України». - <http://zakon0.rada.gov.ua/laws/show/2343-12>
3. Про додаткові заходи щодо подолання фінансової кризи в Україні : Указ Президента України № 1046/2008 від 17.11.2008. [Електронний ресурс] // Верховна Рада України. – Режим доступу : <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/1046/2008>
4. Гусева О.Ю., Воскобоєва О.В., Ромащенко О.С. Економічна діагностика: навчальний посібник. Київ: Державний університет телекомунікацій, 2021. 140с. Режим доступу: http://dn.dut.edu.ua/pluginfile.php/50277/mod_resource/content/1/%D0%9F%D0%BE%D1%81%D0%BE%D0%B1%D0%B8%D0%B5%20%D0%95%D0%94.pdf
5. Воскобоєва О.В., Ромащенко О.С. Бюджетування, як засіб антикризового управління підприємством. *Економіка. Менеджмент. Бізнес.* № 2. 2018.с. 69-75 <http://journals.dut.edu.ua/index.php/emb/article/view/1886>
6. Воскобоєва О.В., Ромащенко О.С. Антикризове управління – передумова розвитку сучасного підприємства. *Економіка. Менеджмент. Бізнес.* - 2018. № 3. С. 87-92. <http://journals.dut.edu.ua/index.php/emb/article/view/1944>

7. Ковалевська А. В. Антикризове управління підприємством. Конспект лекцій. ХНУМГ ім. О. М. Бекетова, 2016. 140 с. http://www.dut.edu.ua/uploads/1_1220_59392106.pdf
8. Борзенко В. І. Антикризове управління: навчальний посібник Харків. 2016. 232 с. http://www.dut.edu.ua/uploads/1_1404_12461717.pdf

ПОЛІТИКА КУРСУ («ПРАВИЛА ГРИ»)

- Курс передбачає роботу в колективі.
- Середовище в аудиторії є дружнім, творчим, відкритим до конструктивної критики.
- Освоєння дисципліни передбачає обов'язкове відвідування лекцій і практичних занять, а також самостійну роботу.
- Самостійна робота включає в себе теоретичне вивчення питань, що стосуються тем лекційних занять, які не вийшли в теоретичний курс, або ж були розглянуті коротко, їх поглиблена проробка за рекомендованою літературою.
- Усі завдання, передбачені програмою, мають бути виконані у встановлений термін.
- Якщо студент відсутній з поважної причини, він презентує виконані завдання під час самостійної підготовки та консультації викладача.
- Під час роботи над завданнями не допустимо порушення академічної доброчесності: при використанні Інтернет ресурсів та інших джерел інформації студент повинен вказати джерело, використане в ході виконання завдання. У разі виявлення факту плагіату студент отримує за завдання 0 балів.
- Студент, який спізнився, вважається таким, що пропустив заняття з неповажної причини з виставленням 0 балів за заняття, і при цьому має право бути присутнім на занятті.
- За використання телефонів і комп'ютерних засобів без дозволу викладача, порушення дисципліни студент видаляється з заняття, за заняття отримує 0 балів.

*КРИТЕРІЙ ТА МЕТОДИ ОЦІНЮВАННЯ

Умовою допуску до підсумкового контролю є набрання студентом 30 балів у сукупності за всіма темами дисципліни

Форми контролю	Види навчальної роботи	Оцінювання
ПОТОЧНИЙ КONTРоль	<i>Робота на заняттях, у т.ч.:</i>	
	• присутність на заняттях (при пропусках занять з поважних причин допускається відпрацювання пройденого матеріалу), участь у експрес-опитуванні	за кожне відвідування 0,25 бала
	• участь у експрес-опитуванні	за кожну правильну відповідь 0,25 бала
	• доповідь з презентацією за тематикою самостійного вивчення дисципліни (оцінка залежить від повноти розкриття теми, якості інформації, самостійності та креативності матеріалу, якості презентації і доповіді)	за кожну презентацію максимум 5 бали
	• усне опитування, тестування	за кожну правильну відповідь 0,5 бала
	• участь у навчальній дискусії, обговоренні ситуаційного завдання	за кожну правильну відповідь 2 бали
	• рішення практичних задач	за кожну участь 1 бал
РУБіЖНЕ ОЦІНЮВАННЯ (МОДУЛЬНИЙ КONTРоль)	Модульний контроль № 1 «Теоретичні засади антикризового управління підприємством»	за кожне правильно виконане завдання – 2 бали. максимальна оцінка – 20 балів
	Модульний контроль № 2 «Організаційно-економічний механізм антикризового управління підприємством»	за кожне правильно виконане завдання – 2 бали. максимальна оцінка – 20 балів
Додаткова оцінка	Участь у наукових конференціях, підготовка наукових публікацій, участь у Всеукраїнських конкурсах наукових студентських робіт за спеціальністю, створення кейсів тощо.	Звільняється від іспиту
Підсумкове оцінювання Іспит	Метою заліку є контроль сформованості практичних навичок та професійних компетентностей, необхідних для виконання професійних обов'язків. Іспит проходить у письмовій формі.	40 балів

ПІДСУМКОВА ОЦІНКА ЗА ДИСЦИПЛІНУ

бали	Критерії оцінювання	Рівень компетентності	Оцінка / запис в екзаменаційній відомості
90-100	<p>Студент демонструє повні й міцні знання навчального матеріалу в обсязі, що відповідає робочій програмі дисципліни, правильно й обґрунтовано приймає необхідні рішення в різних нестандартних ситуаціях.</p> <p>Вміє реалізувати теоретичні положення дисципліни в практичних розрахунках, аналізувати та співставляти дані об'єктів діяльності фахівця на основі набутих з даної та суміжних дисциплін знань та умінь.</p> <p>Знає сучасні технології та методи розрахунків з даної дисципліни. За час навчання при проведенні практичних занять, при виконанні індивідуальних / контрольних завдань проявив вміння самостійно вирішувати поставлені завдання, активно включатись в дискусії, може відстоювати власну позицію в питаннях та рішеннях, що розглядаються. Зменшення 100-бальної оцінки може бути пов'язане з недостатнім розкриттям питань, що стосується дисципліни, яка вивчається, але виходить за рамки об'єму матеріалу, передбаченого робочою програмою, або студент проявляє невпевненість в тлумаченні теоретичних положень чи складних практичних завдань.</p>	<p>Високий</p> <p>Повністю забезпечує вимоги до знань, умінь і навичок, що викладені в робочій програмі дисципліни. Власні пропозиції студента в оцінках і вирішенні практичних задач підвищує його вміння використовувати знання, які він отримав при вивченні інших дисциплін, а також знання, набуті при самостійному поглибленому вивченні питань, що відносяться до дисципліни, яка вивчається.</p>	<p align="center">Відмінно / Зараховано (А)</p>
82-89	<p>Студент демонструє гарні знання, добре володіє матеріалом, що відповідає робочій програмі дисципліни, робить на їх основі аналіз можливих ситуацій та вміє застосовувати теоретичні положення при вирішенні практичних задач, але допускає окремі неточності. Вміє самостійно виправляти допущені помилки, кількість яких є незначною.</p> <p>Знає сучасні технології та методи розрахунків з даної дисципліни. За час навчання при проведенні практичних занять, при виконанні індивідуальних / контрольних завдань та поясненні прийнятих рішень, дає вичерпні пояснення.</p>	<p>Достатній</p> <p>Забезпечує студенту самостійне вирішення основних практичних задач в умовах, коли вихідні дані в них змінюються порівняно з прикладами, що розглянуті при вивченні дисципліни</p>	<p align="center">Добре / Зараховано (В)</p>
75-81	<p>Студент в загальному добре володіє матеріалом, знає основні положення матеріалу, що відповідає робочій програмі дисципліни, робить на їх основі аналіз можливих ситуацій та вміє застосовувати при вирішенні типових практичних завдань, але допускає окремі неточності.</p> <p>Вміє пояснити основні положення виконаних завдань та дати правильні відповіді при зміні результату при заданій зміні вихідних параметрів. Помилки у відповідях/ рішеннях/ розрахунках не є системними. Знає характеристики основних положень, що мають визначальне значення при проведенні практичних занять, при виконанні індивідуальних / контрольних завдань та поясненні прийнятих рішень, в межах дисципліни, що вивчається.</p>	<p>Достатній</p> <p>Конкретний рівень, за вивченим матеріалом робочої програми дисципліни.</p> <p>Додаткові питання про можливість використання теоретичних положень для практичного використання викликають утруднення.</p>	<p align="center">Добре / Зараховано (С)</p>
64-74	<p>Студент засвоїв основний теоретичний матеріал, передбачений робочою програмою дисципліни, та розуміє постанову стандартних практичних завдань, має пропозиції щодо напрямку їх вирішень. Розуміє основні положення, що є визначальними в курсі, може вирішувати подібні завдання тим, що розглядалися з викладачем, але допускає значну кількість неточностей і грубих помилок, які може усувати за допомогою викладача.</p>	<p>Середній</p> <p>Забезпечує достатньо надійний рівень відтворення основних положень дисципліни</p>	<p align="center">Задовільно / Зараховано (D)</p>
60-63	<p>Студент має певні знання, передбачені в робочій програмі дисципліни, володіє основними положеннями, що вивчаються на рівні, який визначається як мінімально допустимий. З використанням основних теоретичних положень, студент з труднощами пояснює правила</p>	<p>Середній</p> <p>Є мінімально допустимим у всіх складових навчальної програми з дисципліни</p>	<p align="center">Задовільно / Зараховано (E)</p>

	вирішення практичних/розрахункових завдань дисципліни. Виконання практичних / індивідуальних / контрольних завдань значно формалізовано: є відповідність алгоритму, але відсутнє глибоке розуміння роботи та взаємозв'язків з іншими дисциплінами.		
35-59	Студент може відтворити окремі фрагменти з курсу. Незважаючи на те, що програму навчальної дисципліни студент виконав, працював він пасивно, його відповіді під час практичних робіт в більшості є невірними, необґрунтованими. Цілісність розуміння матеріалу з дисципліни у студента відсутні.	Низький Не забезпечує практичної реалізації задач, що формуються при вивченні дисципліни	Незадовільно з можливістю повторного складання) / Не зараховано (FX) В залікову книжку не представляється
1-34	Студент повністю не виконав вимог робочої програми навчальної дисципліни. Його знання на підсумкових етапах навчання є фрагментарними. Студент не допущений до здачі заліку.	Незадовільний Студент не підготовлений до самостійного вирішення задач, які окреслює мета та завдання дисципліни	Незадовільно з обов'язковим повторним вивченням / Не допущений (F) В залікову книжку не представляється